

Вараънинг фазли | Тазкия дарслари (359-дарс)

19:00 / 27.12.2025 661

Ҳозирги кунда эса юрак танани тирик ва соғ ҳолда тутиб турадиган аъзо сифатида билинади. Юрак ишлаб турса, жисмда ҳаёт бўлади, юрак соғлом бўлса, жисм ҳам соғлом бўлади, у хаста бўлса, жисм ҳам хаста бўлади, деб билинади.

Аслида эса ҳадисдан ушбу икки тушунчанинг умумлаштирилган маъноси тушунилиши керак.

Илмий равишда собит бўлишига қараганда, Ислом шариатида ҳаром қилинган нарсаларни таом сифатида тановул қилган одам хасталикка чалинар экан. Чунки Ислом зарарли нарсаларни ҳаром қилган. Маълумки, таом танада қонга айланади. Юрак эса қон ҳайдайдиган аъзодир. Зарарли

«Яхшилик ҳусни хулқдир. Ёмонлик кўксингда тўқилган ва одамлар уни билиб қолишини ёқтирмаган нарсангдир», дедилар».

Муслим ва Термизий ривоят қилишган.

Суфён Саврий айтади: «Вараъдан осон нарсани кўрмадим. Кўксингда тўқилган нарсани тарк эт».

Хосларнинг хосининг вараъ сифати:

Аллоҳ таолодан бошқага боғланишдан бош тортиш. Аллоҳдан бошқадан тамаъ қилиш эшигини ёпиш. Барча ҳимматни Аллоҳ таолога қаратиш.

Бу орифларнинг вараъ сифатидир. Улар Аллоҳ таолодан машғул қиладиган ҳар бир нарсани нолайиқ деб биладилар.

Вараънинг фазли

Ўтган гаплардан вараъ камолот сифатларини ўзида жамловчи мақом экани кўриниб турибди.

Ҳасан Басрий раҳматуллоҳи алайҳи Маккага бориб, Масжидул Ҳаромга кирибди. Қараса, Али ибн Абу Толиб розияллоҳу анҳунинг авлодларидан бири Каъбага елкасини суяб олиб, одамларга ваъз қилаётган экан. Ҳасан унинг олдида тўхтаб:

«Диннинг асоси нима?» деди.

«Вараъ», деди.

«Диннинг офати нима?» деди.

«Тама», деди.

Ҳасан қойил қолди. Бас, у:

«Бир зарра мисқолича вараъ минг мисқол намоз ва рўзадан афзалдир», деди».

Ибн Атоуллоҳ Сакандарий айтади: «Банданинг фаҳмига унинг илмининг кўплиги ва вирдида бардавомлиги далолат қилмайди. Аммо унинг нурига ва фаҳмига Робби ила беҳожат бўлиши, қалби ила У Зотга берилиши, тамага қулликдан озодлиги ва вараъ зийнати ила зийнатлангани далолат қилади».

أَبَايَ: «مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلُ لَيْلِ لَوُوسَرَ لَأَقُ: لَأَقُ هُوَ لَلِ يَضَرَّ رُيَّ رُيَّ أَبَا نَع
عَ: جَامُ نُبَا هَاوَر. «سَانَلَا دَبْعَانُ كَتَّ أَعْرُو نَكَّ، رُيَّ رُيَّ»

Абу Хурайра розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам:

«Эй Абу Хурайра, вараъли бўл, одамларнинг энг ибодатлиси бўласан», дедилар».

Ибн Можа ривоят қилган.

هَيَّ فَنُنُكَ نَمُ ثَالِثَ: «مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلُ لَيْلِ لَوُوسَرَ لَأَقُ: لَأَقُ سَنَانُ نَع
نَعُ هُوَ جَحْيُ غَرَوٍ سَانَلَا يَفِي هُوَ شَيْ عِي قُلُخُ: نَامِي لَمُ كَتَّ سَاو، بَاوُثَلَا بَجُ وَتَسَا
رَارَبُ لَاهَاوَر. «لَاهَا جَلَالُ لَعْلَلُ هُوَ لَحْوٌ لَلِ مَرَا حَمُ»

Анас розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам:

**«Уч нарса кимда бўлса, савоби вожиб ва иймони комил бўлади:
одамлар ичида яшайдиган хулқи, уни Аллоҳ ҳаром қилган
нарсалардан тўсиб турадиган вараъ сифати, жоҳилнинг жаҳлини
қайтарадиган ҳилми», дедилар».**

Баззор ривоят қилган.

طَوْقُ سَمِ رَمَتِ بَ مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلُ لَيْلِ لَوُوسَرَ لَأَقُ: لَأَقُ هُوَ لَلِ يَضَرَّ رُيَّ رُيَّ أَبَا نَع
يَرَاخُ بُلَاهَاوَر. «أَهُتَلَكُ أَلِ لَعْلَلُ قَدَّصُ نَمُ نُو كَتَّ نَأُ أَلُ وُلُ»: لَأَقُ فُ

Анас розияллоху анхудан ривоят қилинади:

**«Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам йўлдан бир дона хурмо
топиб олдилар ва: «Агар садақа бўлишидан қўрқмаганимда, албатта
буни ер эдим», дедилар».**

Имом Бухорий ривоят қилган.

Абдуллоҳ ибн Умар розияллоху анхумодан ривоят қилинади:

«Туялар сотиб олдим. Уларни қўриқхонага ҳайдаб бордим. Улар
семирганидан кейин бозорга олиб келдим. Умар розияллоху анху бозорга
кириб, семиз туяларни кўрди ва:

«Булар кимники?» деди.

«Абдуллоҳ ибн Умарники», дейилди.

«Эй Абдуллоҳ! Бай-бай! Мўминларнинг амирининг ўғли! Булар қандай туялар?!» деди.

«Озғин туялар эди. Сотиб олиб, қўриқхонага юбордим. Муслмонлар қилган ишни қилдим», дедим.

«Мўминларнинг амирининг ўғлининг туясини боқинглар! Мўминларнинг амирининг ўғлининг туясини суғоринглар! Ҳой Абдуллоҳ ибн Умар! Сармоянгни олгин-да, фойдани муслмонларнинг байтулмолига топшир!» деди».

Вараънинг фойдаларидан:

1. Вараъ иймоннинг энг олий мартабаларидандир.
2. Вараъ эҳсоннинг энг афзал даражаларидандир.
3. Вараъ мўминни хотиржам қилади.
4. Вараъ мўминнинг қалбига роҳат бағишлайди.
5. Вараъ бор жамият пок ва солиҳ бўлади.
6. Вараъни Аллоҳ таоло яхши кўради.
7. Вараъни халқ яхши кўради.
8. Вараъ эгасининг дуоси қабулдир.

«Руҳий тарбия» китобининг 2-жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2021 йил 14 апрелдаги 03-07/2439-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.